

Kendi İşyerinden Kendini Sigortalı Bildirmenin Sonuçları

5510 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi ile eski adıyla Bağ-Kur'lu, yeni adıyla 4/b kapsamındaki sigortalıların kendilerine ait veya ortak oldukları işyerlerinden kendilerini SSK'lı (4/a kapsamında sigortalı) olarak bildirmelerinin önüne geçilmiştir.

Yasada yapılan bu düzenlemeler çerçevesinde e-Sigorta kanalıyla Kuruma gönderilen sigortalı işe giriş bildirgelerinde de değişikliğe gidilmiş ve işverenlerin kendilerine ait veya ortak oldukları işyerlerinden kendileri için 4/a kapsamında sigortalı işe giriş bildirgesi göndermeleri engellenmiştir.

İşverenlerin 1/10/2008 tarihinden itibaren kendilerine ait veya ortak oldukları işyerlerinden kendilerini 4/a kapsamında sigortalı olarak bildirmeleri kesin olarak yasaklanmış olmasına rağmen, 2013/11 sayılı Genelgede sigortalı olarak çalıştıkları işyerlerine 1/10/2008 tarihinden önce ortak olan veya sigortalı olarak çalıştıkları işyerlerini 1/10/2008 tarihinden önce satın alan kişilerin 4/a kapsamındaki sigortalılıkları kesintiye uğrayıncaya kadar, bu işyerlerinden 4/a kapsamında sigortalı bildirebilecekleri belirtilmiştir.

Dolayısıyla 1/10/2008 tarihinden önce 4/a kapsamında sigortalı olarak çalıştıkları işyerine ortak olan veya sigortalı olarak çalıştıkları işyerini 1/10/2008 tarihinden önce satın alan kişilerin, bu işyerlerini satın aldıkları veya ortak oldukları tarihten sonraki hizmetleri kesintiye uğrayıncaya kadar, 4/a kapsamındaki hizmetleri geçerli sayılmıştır. Çalıştıkları işyerine 1/10/2008 tarihinden sonra ortak olan veya çalıştıkları işyerini 1/10/2008 tarihinden sonra satın alan kişilerin ise ortak oldukları veya satın aldıkları tarihten itibaren 4/a kapsamındaki hizmetleri geçersiz sayıldığından, bu tarihten itibaren 4/b kapsamındaki sigortalılıkları başlatılmıştır.

Örneğin, 16/7/2005 tarihinde çalışmaya başladığı limited şirket işyerine 20/2/2007 tarihinde ortak olan bir kişinin 20/2/2007 tarihinden sonraki sürelerle ilişkin 4/a kapsamındaki hizmetleri kesintisiz olarak bildirilmeye devam ettiği süre zarfında 4/a kapsamındaki hizmetleri geçerli sayılacaktır. Buna karşın bahse konu sigortalının çalıştığı işyerine 1/10/2008 tarihinden sonraki bir tarihte ortak olması halinde, bu defa ortak olduğu tarih itibarıyla 4/a kapsamında sigortalılık sona erip 4/b kapsamındaki sigortalılık devreye girecektir.

Hal böyle olmakla birlikte 2014/5 sayılı Genelgede 1/10/2008 tarihinden önce çalıştıkları şirkete ortak olan veya 1/10/2008 tarihinden önce çalıştıkları işyerini satın alan kişilerin sigortalılıkları kesintisiz olarak devam etse de, bu işyerlerinde kendileri dışında sigortalı olarak bildirilen başka bir kişi daha yoksa, yalnızca kendilerinin sigortalı olarak bildirildikleri tarihten itibaren 4/a kapsamındaki sigortalılıklarının geçersiz olacağı belirtilmiştir.

Örneğin, 16/7/2005 tarihinde çalışmaya başladığı limited şirket işyerine 20/2/2007 tarihinde ortak olan bir kişinin 20/2/2007 tarihinden sonraki sürelerle ilişkin 4/a kapsamında bildirilen hizmetleri işyerinde çalışan diğer sigortalılarla birlikte kesintisiz olarak bildirilir iken, bu işyerinde çalışan diğer sigortalıların 15/6/2014 tarihinde işten ayrıldıkları ve bu tarihten itibaren sadece kendisini 4/a kapsamında sigortalı bildirdiği varsayıldığında, bahse konu şirket ortağının 4/a kapsamındaki sigortalılığı 15/6/2014 tarihinde sonlandırılarak 16/6/2014 tarihinden itibaren 4/b kapsamındaki sigortalılığı başlatılacaktır.

Bu bağlamda, işverenlerin kendi işyerlerinden veya ortak oldukları işyerlerinden kendilerini sigortalı olarak bildirebilmeleri için;

- 1-Kendilerine ait veya ortak oldukları işyerlerinde sahiplik veya ortaklık tarihinden önce SSK'lı çalışmalarının bulunması,
- 2-Bu işyerlerine 1/10/2008 tarihinden önce ortak olmaları veya bu işyerlerini 1/10/2008 tarihinden önce satın almaları,
- 3-Ortak oldukları veya satın aldıkları tarihten sonraki sürelerle ilişkin hizmetlerinin kesintisiz olması (kesintiye uğradığı tarihe kadar ki hizmetler geçerli sayılır)
- 4- Kendilerinden başka en az bir kişinin daha 4/a kapsamında sigortalı olarak bildiriliyor olması gerekmektedir.

Dolayısıyla, kendi işyerinden veya ortak oldukları işyerinden kendilerini 4/a kapsamında sigortalı olarak bildiren kişiler için bu dört koşul birlikte gerçekleşmediği takdirde, 4/a kapsamındaki hizmetler geçersiz sayılacağından, bu durumda 4/b kapsamındaki sigortalılık devreye girecektir.

Kendilerine ait işyerlerinden veya ortak oldukları işyerlerinden kendilerini sigortalı olarak bildiren kişilerle ilgili olarak 2014/28 sayılı Genelgede, Sigortalı Tescil Ve Hizmet Servislerince gerek sigortalılık statüsünün belirlenmesi, gerek hizmet bildirme, gerekse aylık bağlanma işlemleri sırasında yapılacak hizmet birleştirme işlemlerinde sigortalıların kendi işyerlerinden kendilerini sigortalı olarak bildirip bildirmediğinin mutlaka kontrol edileceği belirtilmiştir. Ayrıca, kendi işyerlerinden veya ortak oldukları işyerlerinden kendilerini 4/a kapsamında sigortalı olarak bildirdiği tespit edilen kişilerin 4/a kapsamındaki hizmetlerinin geçersiz, 4/b kapsamındaki hizmetlerinin geçerli olduğu durumlarda 4/a kapsamında ödenen primlerin 4/b kapsamındaki sigortalılık statüsüne aktarılıp aktarılmayacağı hususu da yine aynı genelgede açıklanmıştır.

2014/27 sayılı Genelgeye göre,

-Kendilerine ait işyerlerinden kendilerini 4/a kapsamında sigortalı olarak bildiren kişilerin (gerçek kişilerin) 4/a kapsamındaki sigortalılıklarının geçersiz olduğunun anlaşılması halinde, hem sigortalı, hem de işveren hissesine ait sigorta primi ve işsizlik sigortası primlerinin

-Ortak oldukları işyerlerinden kendilerini 4/a kapsamında sigortalı olarak bildiren kişilerin (Tüzel kişi işletmelerinin ortaklarının) 4/a kapsamındaki sigortalılıklarının geçersiz olduğunun anlaşılması halinde ise, yalnızca sigortalı hissesine ait sigorta primi ve işsizlik sigortası primlerinin

4/b kapsamındaki prim borçlarına aktarılması gerekecektir.